

TILLÆG 1

„KYROS – MIN SALVEDE“

SOM VI TIDLIGERE har været inde på, er den væsentligste årsag til fremkomsten af teorien om flere forfattere til Esajas' Bog, at en person ved navn „Kyros“ bliver introduceret, jf. s. 42, 46-47. I konteksten identificeres Kyros ikke ved nogen titel overhovedet, så der kan strengt taget være tale om en hvilken som helst „Kyros“. Men er der så mange at vælge imellem? Den hos Esajas omtalte Kyros skulle udmærke sig ved at besidde myndighed og kontrollere tilstrækkelig militær slagkraft til at besejre og udplyndre nationer og erobre den (hidtil) uindtagelige verdenshovedstad Babylon. Kun én bestemt Kyros, nemlig den som historien kender som Kyros II, konge af Persien, erobrede Babylon i 539 f.v.t. og lod Jerusalem genopbygge.

For Esajas (og alle andre), som levede i det 8. årh. f.v.t., var denne Kyros derfor ganske ukendt. Esajas vidste kun, at en person ved navn Kyros med bemyndigelse fra Gud ville gennemføre forehavendet med at udfri jøderne efter, at jøderne inden da engang i fremtiden ville være blevet ført i eksil til Babylon, og at denne Kyros ville lade Jerusalem (og templet) blive [gen]opbygget. Det er værd at bemærke, at den Kyros, vi kender så godt, var den anden i rækken med dette kongenavn; hans bedstefar, Kyros I, regerede nemlig i Iran tidligt i det 6. årh. Før Akhaimenide-perserne regerede en tidligere Kyros i Parsua (det vestlige Iran) o. 650 samtidigt med, at Assurbanipal regerede i Assyrien, over 50 år efter Esajas' tid. Der var lokale konger i Iran før det 6. årh. og andre Kyros'er kan have regeret dér før 650.²⁴⁹

I dette tillæg vil vi fokusere på Kyros II's erobring af Babylon, en erobring, som ikke kun Bibelen har beretninger om, men som der også findes kilder til i græsk og jødisk historieskrivning, foruden et berømt arkæologisk fund. Lad os se på dem hver især.

---

²⁴⁹ Kitchen: *Reliability*, s. 380.